

Projecte Enxaneta!
Un model d'acompanyament a l'èxit
acadèmic de tot l'alumnat d'Osona:
escoles, famílies i territori.

1) Justificació del projecte

Un dels elements que més preocupen, o haurien de preocupar, als responsables (polítics i tècnics) de l'administració local és el fet de millorar l'assoliment de l'èxit dels alumnes al llarg de les seves trajectòries escolars. Dit d'una altra manera, l'escola (i la resta d'actors que intervenen en el procés formatiu dels infants i joves) han de garantir que aquests esdevinguin persones competents per desenvolupar-se en el món que els ha tocat viure. A Catalunya la taxa de fracàs escolar és de les més altes de la Unió Europea. Aproximadament un 20% dels alumnes catalans acaben l'educació obligatòria sense aprovar-la. És a dir, un de cada cinc alumnes no es treu el graduat en secundària al finalitzar els estudis obligatoris. A aquesta dada, caldria sumar-hi els resultats de les proves PISA de l'Estat Espanyol que ens situen una mica per sota de la mitjana OCDE i que la taxa d'abandonament prematur és encara propera al 20%, de les més altes d'Europa i lluny de la mitjana del 12%.

Per tant, a aquesta situació cal afegir-hi la crisi de recursos públics de l'Administració i l'empobriment de les famílies dels alumnes, ja que gairebé un de cada tres alumnes viu en un entorn familiar en pobresa moderada i/o severa. Ambdues tenen una afectació directa i impacten en processos de formació dels alumnes, en espacial en els que procedeixen d'entorns amb una major vulnerabilitat. La desinversió sense precedents que ha patit el sistema d'educatiu (els recursos invertits en educació per alumne s'han reduït en un 17.5 % els últims anys) també ha estat una dificultat afegida per una escola ja en crisi. I aquestes noves i les velles pobreses que afecten a moltes famílies s'ha traduït amb una manca d'oportunitats educatives i noves privacions que han accentuat les desigualtats socials ja existents.

Donat tot aquest context, i coneixedors que l'educació i la formació juguen un paper clau com a element de lluita contra l'exclusió (social, cultural, relacional, laboral, etc) sembla lògic que en els diferents municipis i escoles de la comarca, igual que en tot el territori català, hagin anat proliferant diverses iniciatives, més o menys exitoses i plenes de bones intencions, que tenen per objectiu la millora dels resultats acadèmics dels estudiants en especials dificultats: programes de reforç escolar, tallers de lectura, tallers d'estudi assistit (TEA), tutories entre iguals, suport escolar personalitzat (SEP), programa Lèxhit, etc.

El projecte Enxaneta que us prestem a continuació vol ser un model integral i integrador d'acompanyament de l'alumnat en risc educatiu d'Osona cap a l'èxit escolar. I es planteja com una clara aposta del Consell Comarcal d'Osona, i dels ajuntaments de la comarca implicats, per dissenyar, implementar i avaluar una política pública mancomunada en matèria d'educació que vetlli per la igualtat d'oportunitats (creant oportunitats d'igualtat), l'equitat educativa i la transformació social. L'Enxaneta, doncs, ha de possibilitar la creació d'una xarxa local de treball eficaç i efectiva que vertebrï els principals agents implicats en aquests processos educatius i que doni respostes a la diverses realitats que coexisteixen en el territori.

2) Antecedents

Amb la voluntat d'obrir un espai de reflexió al voltant dels fracàs escolar, o millor dit: del fracàs del sistema escolar, el Consell Comarcal d'Osona l'any 2013 crea un grup motor sota la direcció científica del sociòleg Jordi Collet de la UVic per debatre i analitzar els principals elements que, d'una manera o altra, influeixen en la construcció del fracàs escolar. L'objectiu del grup era molt clar: fer-nos preguntes i compartir inquietuds entre diferents professionals del món de l'educació: tècnics dels serveis socials i d'educació del Consell Comarcal, membres d'equips directius de 4 escoles d'Osona¹, educadors socials dels equips d'atenció primària dels ajuntaments i experts de la Uvic. La dinàmica que va prendre el grup va ésser la de seminari amb trobades periòdiques per compartir reflexions,

¹ Escoles: Doctor Fortià Solà de Torelló, Mare de Déu del Sol del Pont de Roda de Ter, La Monjoia de Sant Bartomeu del Grau i La Sínia de Vic

anàlisi de documents, visites a experiències d'èxit significatives en matèria de suport a les famílies (Mas Masó a Salt), en matèria de mentoria (projecte Rossinyol UdG) i en aprenentatge servei (UB).

Durant els quasi dos anys d'operativitat del grup, de posar en crisi alguns postulats i de qüestionar-nos la nostra praxis, fou possible identificar en clau diagnòstica els principals elements que haurien de ser els pilars d'un projecte de prevenció del fracàs escolar global i sistèmic i, el què és més important, compartit i acceptat per tothom. L'Enxaneta és doncs el fruit de tot aquest procés de col·laboració i aliança entre escoles, ajuntaments, Consell Comarcal i UVic que ens aporta el coneixement de la recerca científica i les bases per a la innovació. Arribats a aquest punt, i un cop redactat el projecte, ens calia fer el pas de la reflexió a l'acció, el difícil pas de l'escriptura a la intervenció pràctica...

El mes de gener 2015, gràcies a les aportacions econòmiques de les àrees de serveis socials i d'educació del Consell Comarcal, la implicació de les quatre escoles esmentades i el suport de la UVic iniciem, carregats alhora d'hipòtesis a contrastar i d'incerteses a resoldre amb tots els actors implicats, una petita intervenció tot contractant i formant a 6 mentors/es (graduats dels estudis de magisteri, educació social i psicologia de la UVic) que intervindran amb 48 alumnes, llurs famílies, l'escola i la comunitat. Un cop finalitzada aquesta primera fase de tanteig que ens permeté ajustar mecanismes i aprendre de l'experiència, ens proposem fer una prova pilot de dos cursos de durada (15-16 i 16-17) amb 15 escoles d'onze municipis de la comarca que s'adhereixen en el projecte.

3) Marc teòric

Com s'ha esmentat en els apartats anteriors, el focus d'atenció del projecte Enxaneta és la lluita contra la desafecció i el fracàs escolar. Com és sabut per la recerca, la manca d'assoliment dels llindars mínims en l'educació obligatòria implica una gran desigualtat d'oportunitats vitals, tant a nivell personal, com laboral, com participatiu, com relacional, etc. Aquests llindars educatius mínims, que no paren de pujar amb el temps, esdevenen *de facto* a la nostra societat, són les bases per a la inclusió social i el benestar. Per això el seu assoliment per part de tota la població ha esdevingut, en els darrers anys, un dels punts crucials, per no dir el més central, de tota política educativa al nostre país. Tradicionalment, des del món local, una de les eines bàsiques de lluita contra la desafecció i el fracàs escolar ha estat la implantació de diversos sistemes de reforç escolar. Al llarg dels anys, en el marc dels Projectes Educatius de Ciutat, dels Plans Educatius d'Entorn o d'altres iniciatives públiques i/o privades, a un gran nombre de municipis catalans s'han dotat de programes que han buscat acompanyar els infants més vulnerables cap a l'èxit escolar. Però com hem dit als antecedents, la diversitat dins d'aquest tipus de programes és molt gran, així com també els seus plantejaments, funcionament i resultats. Així, elements com el fet d'estar liderat per persones voluntàries i/o estudiants; el baix nombre d'hores setmanals; l'elevada edat dels infants i joves; la manca de formació específica de les persones acompanyants; les dificultats amb el rol i la implicació de les famílies; etc. creiem que requereixen un replantejament a la llum dels resultats dels programes que treballen des d'aquests paràmetres. Precisament davant de la pregunta per com millorar el reforç escolar en el món local davant de la desafecció i del fracàs escolar neix el projecte Enxaneta. Un projecte que es fonamenta precisament en als aprenentatges fets al llarg dels darrers 10 anys per part dels múltiples programes de reforç escolar duts a terme, i que pretén anar més enllà. Per a fer-ho es fonamenta en 5 pilars:

- **Actuar abans.** Per la recerca sabem que aquells infants que acaben el cicle mitjà (4rt de primària) sense les competències bàsiques assolides, el cicle superior i sobretot, la ESO, seran etapes complexes de superar. Per això, l'Enxaneta proposa actuar en el moment de construcció de les competències bàsiques, especialment la lecto-escriptura. Aquest moment és el cicle inicial. És durant aquests dos cursos que l'educació formal considera que els infants ja tenen prou maduresa motriu i cognitiva per afrontar l'aprenentatge del llegir i

l'escriure, a més dels primers càlculs basats en els conceptes d'afegir (suma) i de treure (restar). Però ni tots els infants arriben amb el mateix grau de maduresa a l'etapa i els seus reptes ni, sobretot, tots tenen els mateixos contextos familiars i socials d'acompanyament. És a dir, és molt diferent endegar l'aventura de desxifrar paraules quan a casa teva es parla la mateixa llengua que la dels llibres de l'escola o quan a la llar es llegeix de manera habitual, que quan aquests condicionants familiars i socials són clarament adversos. Precisament per evitar que els infants d'entorns més desfavorits i/o aquells que no segueixen el ritme marcat per l'escola iniciïn processos de desafecció escolar, l'Enxaneta es proposa acompanyar-los i empoderar-los en aquesta etapa de construcció de les eines que hauran de fer servir durant tota l'escolaritat. I fer-ho de maneres que no repeteixin les formes escolars a les que no s'adapten.

- **Mentoria.** La manera d'acompanyar l'escolaritat i les persones que duen a terme el reforç escolar són peces clau del model. Davant d'això, i recollint el consens en la recerca, plantejarem que l'Enxaneta estigui portat per persones mentores. És a dir, per "germans/es grans" que, des del vincle, l'afecte i el respecte, esdevenen referents que acompanyen els infants. En contra d'altres programes, l'Enxaneta opta per mentors/res remunerats (12 hores setmanals); professionals (tothom ha obtingut el grau en Magisteri, Educació social i/o Psicologia; un percentatge important segueix fent formació de tercer cicle; i tots ells/es han passat un procés de selecció que ha deixat més de 2/3 dels candidats fora); formats (a l'inici de curs reben 21 hores de formació específica sobre el projecte, treball amb famílies; competències bàsiques; etc.); acompanyats (cada mes fan una sessió de seguiment sobre com va el projecte i de formació sobre necessitats específiques exposades) i en xarxa (a través de Whatsapp, Drive, Dropbox, etc., mantenen un contacte constant i un intercanvi d'activitats, propostes, recursos, etc. A més d'organitzar actuacions conjuntes de tots els infants Enxaneta per treballar les competències bàsiques de manera motivadora, com ara un intercanvi de cartes entre els infants dels diferents municipis).

- **Famílies.** Aquesta és una peça clau del projecte amb la que es treballa de manera innovadora. Sovint, en els programes de reforç escolar, es parla del vincle amb les famílies i aquest consisteix en: donar informació; fer reunions i/o entrevistes; i que els progenitors donin suport a allò treballar a l'escola i/o al reforç escolar. Des de l'Enxaneta, partint de postulats sistèmics, creiem que les famílies són la peça clau de l'efectivitat i de la sostenibilitat del projecte. Per això la seva implicació és imprescindible per accedir al projecte i aquesta demanda la seva presència una tarda cada setmana al centre. La idea de fons és que només si millorem els vincles infants - famílies, i acostem l'escola i l'escolaritat a tota la família, l'èxit educatiu és possible. I sobretot, és possible mantenir-lo a mitjà i llarg termini. Així, l'Enxaneta es presenta clarament com un projecte que vol empoderar famílies per tal que el seu rol d'acompanyants a l'escolaritat quedi reforçat i els permeti seguir donant suport als infants i als seus germans/es, al llarg del temps.

- **Claustre.** Des dels inicis del grup motor, vam tenir clar que l'Enxaneta no podia ser un projecte per "externalitzar" aquells infants amb dificultats d'aprenentatge per part de les escoles. En alguns programes de reforç escolar, el contacte entre el mateix i els tutors/res és molt baix o gairebé nul. I, sobretot, per als docents, que els infants participin en aquest programa no implica qüestionar-se els propis plantejaments d'ensenyament - aprenentatge. Contràriament, l'Enxaneta busca poder acompanyar els claustres a fer-se preguntes sobre com, quan i per què es construeix la desafecció i el fracàs escolar al centre. I per tant, aspirem a ser també un projecte transformador en el si de les escoles, acompanyant-les a fer-se preguntes sobre com millorar els deures, l'avaluació o la didàctica per tal que tots els infants assolixin l'èxit acadèmic. Per assolir-ho, des de la Universitat de Vic convoquem dos claustres pedagògics per curs amb cada centre per tal de fer un seguiment del projecte, recollir propostes de millora, qüestionar pràctiques docents que poden generar desafecció i avaluar les innovacions que els centres proposen en cadascun d'aquests àmbits.

- **Territori - treball en xarxa.** Finalment, el cinquè pilar del projecte és el món local. Des del principi del projecte, tècnics/ques d'educació i serveis socials han estat peces claus en la construcció del mateix i els governs locals han tingut i tenen un paper molt rellevant a l'Enxaneta. Així, el projecte es planteja com una oportunitat per tal que els infants Enxaneta coneguin i utilitzin els recursos educatius i culturals del territori (biblioteca, centre cívic, etc.); que coneguin la vida associativa del poble, vila o ciutat (clubs esportius, associacions culturals, entitats de lleure...); i que, aquells que ho requereixin, puguin tenir el suport local per obtenir beques de llibres, menjador, casals, etc. Es tracta d'exercir l'acompanyament a l'escolaritat dels infants Enxaneta des del màxim nombre d'àmbits possibles i des d'un treball en xarxa entre ajuntament, escoles, famílies i projecte.

Com a conclusió, podem dir que l'Enxaneta és un projecte d'acompanyament i empoderament educatiu a infants i famílies per assolir l'èxit acadèmic de tot l'alumnat, plantejat i practicat des del treball en xarxa entre ajuntaments, escoles, universitat i territori.

4) **Objectius**

- Contribuir significativament a la millora dels resultats acadèmics de l'alumnat del programa a través de la millora de les seves competències bàsiques.
- Empoderar les famílies de l'alumnat del programa per tal que, després de dos cursos, puguin acompanyar-los en el suport escolar de manera autònoma
- Potenciar les relacions família-escola-entorn mitjançant la participació de tots els actors en un projecte que doni una resposta global a les necessitats de l'alumnat
- Fer conèixer a l'alumnat i llurs famílies els recursos educatius i socioculturals de l'entorn i facilitar-los el seu ús quotidià
- Construir una xarxa territorial per l'èxit acadèmic de tot l'alumnat extensa, que comparteixi projecte i perspectiva i sostenible des dels punts de vista econòmic, temporal, personal i relacional (treball en xarxa)
- Fer conèixer a l'alumnat i llurs famílies els recursos educatius, socials, de lleure i esportius de l'entorn i facilitar-los el seu ús quotidià

5) **Metodologia**

El desenvolupament del projecte Enxaneta és concreta així:

- Actualment, s'està desenvolupant a 11 municipis d'Osona, amb un total de 15 centres educatius i 20 línies. Cada línia implica un mentor/a, 8 infants i llurs famílies.

- A cada línia, el mentor/a treballa 4 tardes a la setmana durant 1h i 30 min amb 2 infants. Aquests han estat triats per l'escola d'acord amb el projecte seguint tres criteris bàsics: a) Ser alumnes d'entre primer i tercer de primària b) Tenir una nota mitjana aproximada (especialment en les assignatures instrumentals) d'entre 3,5 i 6 i c) que la família estigui disposada a participar una tarda a la setmana al projecte.

- El treball de la sessió amb el mentor/a es vincula a 3 eixos de treball: establiment de vincle i suport emocional a l'infant; treball de competències bàsiques a través de formats "poc escolars" (joc, interessos de l'infant, sortides al territori i els seus recursos, etc.); i l'aproximació simbòlica a allò escolar: parlar de l'escola, de l'agenda, dels continguts, dels deures, etc. i donar suport als infants en la seva comprensió de l'escolaritat. Com sabem per la recerca, aquesta "llunyania" de l'infant i la família cap a l'escola i la seva dinàmica, lògica i llenguatge està a l'arrel del fracàs escolar i de la reproducció de les desigualtats prèvies. Per això és tant important que el mentor/a sigui un acompanyant per a l'infant en aquesta aproximació a l'escolaritat.

- La cinquena tarda de la setmana (que s'intenta coordinar amb totes les famílies) implica un treball del mentor/a amb un progenitor de 4 a 5 de la tarda. Durant aquesta estona, es tracta d'acostar l'escolaritat a les famílies, parlar de deures, de les dificultats amb l'educació dels fills/es, etc., i a més, es preparen els deures i/o treballs que es faran a la sessió posterior amb infants, famílies, mentors i mestres. Uns treballs o deures que han estat coordinats entre docents i mentors de manera setmanal. Cal que hi hagi una comunicació habitual i fluida

entre mentors/res i tutores per una banda i amb el referent Enxaneta de l'escola per l'altra (sovint membre de la direcció).

Després, de 5 a 6.30, els infants i les seves famílies fan activitats lúdiques, de relació i també d'acompanyament a tasques més escolars, amb el suport de mentors i mestres. L'objectiu és empoderar els progenitors com a acompanyants a l'escolaritat durant dos cursos, i que després, ho puguin fer ells sols. Aquestes sessions es tracta de reconèixer les capacitats i donar les eines a les famílies per tal que ells facin de suport a l'escolaritat als seus fills.

A més, l'Enxaneta té altres dinàmiques de suport i formació:

- Formació inicial de 21h als mentors/res per part de la UVic. Es presenta el projecte, i es donen bases teòriques i eines concretes especialment per al treball de competències bàsiques de maneres no tradicionals i de treball amb famílies

- Trobada mensual de mentors/res - formació. En aquestes trobades es comparteix l'experiència, materials (també de manera diària a través de Drive, Dropbox i Whatsapp), activitats compartides... i a demanda dels mentors/res, es proposen formacions *ad hoc* en funció de les seves necessitats.

- Es va fer una jornada inaugural del projecte a la seu del Consell Comarcal d'Osona amb presència de mentors/res, direccions de totes les escoles, tècnics municipals d'educació i serveis socials i càrrecs electes. Es va presentar el projecte i sobretot, es va presentar l'experiència de les 4 escoles pilot (gener - juny 2015) per part de direccions, mentors i famílies.

- Durant el curs, des de la UVic es fan 2 claustres pedagògics amb cada centre per parlar del projecte, veure propostes de millora, visibilitzar que és un projecte de tot el centre i no només d'unes tutores concretes i debatre críticament aspectes sobre com l'escola facilita, sovint de manera inconscient, la construcció de la desafecció i el fracàs escolar.

- Durant el curs, es fan dues trobades amb totes les direccions dels centres per parlar del projecte, fer-ne un seguiment, i recollir propostes de millora.

- Es fa el mateix amb tècnics/ques municipals i càrrecs electes dels 11 municipis.

- El juny de 2016 es farà la jornada de clausura del projecte a l'Aula Magna de la UVic. En aquesta, es lliuraran diplomes a tots els infants i famílies i es faran públics els agraïments a mentors/es, claustres dels centres i tècnics municipals i càrrecs electes.

6) Mètode operatiu

a. Selecció i implicació escoles: Com s'ha explicat en l'apartat anterior, en la jornada de presentació de l'experiència del passat mes de Juny, les escoles participants en aquests primers mesos, algunes de les mentores i inclús una mare participant, van transmetre la seva visió a la resta d'escoles de la comarca, les quals van ser totes convidades a l'acte. A partir d'aquí, es va fer la proposta a totes elles de pensar si volien entrar a formar part del projecte, sent coneixedores i conscients del que això significava: implicació de l'equip directiu, de l'equip educatiu, cessió d'espais, avaluació i control per part dels tècnics que gestionen el projecte, etc. Finalment, després de deliberacions i propostes varies, es va acordar acceptar a les 15 escoles que hi participen ara mateix.

La intenció és seguir amb aquestes mateixes escoles durant els dos cursos previstos (2015/16 i 2016/17) per així poder fer una bona avaluació, corregir errors i aprendre dels suggeriments i propostes de millora.

b. Mentors i formació: A part de l'explicat anteriorment (hores de formació específica a l'inici del curs), cal remarcar la formació i suport continu que reben els mentors en tots aquells temes que necessitin. Durant el present curs ja s'han treballat aspectes com: "gestió emocional de les angoixes dels pares", "gestió dels rols intrafamiliars", "pautes i límits", "dinàmiques i activitats per adults", etc.

- c. Intervenció mentoria: el rol del mentor és la clau del projecte. La capacitat d'aquest professional de connectar amb el centre educatiu i amb els participants en el projecte és la base de l'èxit. La seva presència diària als centres, el suport i vincles que creen amb els menors i famílies, les relacions de complicitat que s'estableixen entre ells, anant molt més enllà de les parets de les escoles, signifiquen un valor afegit que traspasa qualsevol precisió que s'hagués fet.
- Observar com els infants participants al projecte busquen als i les mentores, veure com altres alumnes que no hi participen (per que no els fa falta) demanen d'entrar-hi, saber que famílies poc –o gens-implicades en les dinàmiques i interessos escolars estan anant a les sessions amb els mentors/es, és una mostra més del que el projecte està aportant als centres i a les famílies.
- Durant el curs 2015/16 s'han contractat 21 mentors/es, 20 adjudicats de manera fixa a les escoles i una d'itinerant per fer suport puntual i per cobrir les possibles malalties i imprevistos que sorgeixen.
- d. Treball amb les famílies: el fet de que les famílies que participen en el projecte saben des de bon inici que la seva implicació és imprescindible i necessària per a poder entrar-hi, facilita l'assumpció del compromís per part d'aquestes.
- El dia de les sessions amb les pares, en l'estona prèvia a les dinàmiques amb els infants, més enllà de preparar la tasca i explicar el que es farà a continuació, és bàsic que els pares recullin les conclusions del darrer dia, que hi hagi una vivència i un retorn de què els va semblar, què van aprendre, que no els va agradar, què proposen a partir d'aquelles deteccions de necessitats. Es convida als pares i mares a proposar dinàmiques, exercicis, problemes i dubtes varis en el seu tarannà diari i en les seves dificultats quotidianes. El treball i el fet de compartir les angoixes i solucions a nivell grupal és un enriquiment col·lectiu immediat.
- e. Treball xarxa: com en tots els projectes on participa més d'un servei, les coordinacions, traspàs d'informació, incidències, propostes, problemes i solucions, són claus. El fet de que la xarxa s'hi impliqui, estigui engrescada i animada amb el projecte i cregui en la seva viabilitat i millora, és un element clau. Per això, les reunions amb escoles, equips directius i tutors participants, tècnics d'ensenyament i serveis socials, són constants.
- f. Avaluació: avaluar de manera quantitativa i qualitativa l'impacte d'una determinada política pública és un repte i, alhora, una exigència que ens ha de permetre acceptar i/o refutar les hipòtesis inicials de treball, introduir mecanismes de millora i donar comptes de quin ha estat el retorn de la inversió pública destinada a finançar el projecte. En aquest sentit, l'Enxaneta preveu la incorporació d'una sociòloga a mitja jornada responsable de disseny i implementar el pla d'avaluació que es presenta en el següent apartat.

7) Pla d'avaluació i validació

L'avaluació d'Enxaneta és un aspecte clau del projecte. En primer lloc ho és en tant que procés longitudinal que ha de posar de relleu els possibles resultats que aporta, però també perquè com a projecte complex requereix la implicació dels diferents agents que hi intervenen. Ens trobem doncs, davant d'un disseny avaluatiu de la prova pilot que intenta captar diferents dimensions i indicadors qualitius i quantitius per conèixer-ne la seva evolució i els seus resultats. Aquesta avaluació també és un repte d'aprenentatge i de suma que va més enllà de la quantificació i que com a procés en sí mateix evoluciona a través de la voluntat de compartir i rebre inputs per part de tots els agents.

Per tal de captar, recollir i visibilitzar els canvis i tendències que es desprenen d'Enxaneta s'ha plantejat la següent avaluació:

a) L'**avaluació de processos** es centra bàsicament en els processos interns del projecte i les diferents relacions que s'hi estableixen. Es tracta d'un procés continuat de reflexió sobre les pròpies pràctiques i de construcció de respostes pertinents. Aquí s'avalua la coordinació d'objectius, el funcionament intern i la metodologia de treball i s'analitzen les eines internes de comunicació i la planificació del dia a dia. Per a fer-ho, es desenvolupen diferents mètodes de seguiment i de contrast com ara les reunions de coordinació amb els mentors i mentores, una reunió aproximadament a la meitat del curs escolar i una altra al final del mateix amb tots els centres Enxaneta (direccions) i amb els ajuntaments (regidors i tècnics), es realitzen entrevistes en profunditat a algunes de les famílies i infants, i es passen una sèrie de qüestionaris online d'avaluació als tutors/es dels infants Enxaneta i als centres educatius. Diàriament, les mentores recullen l'assistència dels infants i de les famílies a les sessions i el tipus d'activitats que es realitzen a l'aula, tant el dia dels infants com el dia en què es troben totes les famílies, amb la intenció d'analitzar si aquestes dues variables poden influir en la millora dels resultats.

b) L'**avaluació de resultats** té un doble objectiu: per una banda, analitzar si s'ha produït una millora del rendiment acadèmic del grup diana i per l'altra, visibilitzar els canvis o millores emocionals, relacionals i de major proximitat amb l'escola per part dels infants i de les seves famílies. En el cas de la quantificació de la millora acadèmica, partim d'una doble dimensió per tal de detectar si la intervenció comporta aquesta millora o no. Així, es tenen en compte les dimensions "pre" i "post" Enxaneta dels infants i també s'analitza al grup de control o grup de contrast. Les eines per recollir aquests resultats són una prova pròpia d'Enxaneta adaptada a cadascun dels cursos i la recollida de les notes dels infants. La prova competencial dissenyada pel Departament de Psicologia de l'Educació de la UVic, es passa a inicis i a finals de curs (pre i post) i a tots els grups classe on hi ha infants Enxaneta (grup diana i grup de control). Aquestes proves es corregeixen des del grup de coordinació intern d'Enxaneta per tal de garantir al màxim la unitat de criteris i es passen a la base de dades per el seu posterior anàlisi. Per altra banda, i seguint les mateixes condicions, també es recullen les notes de tots els alumnes de català i de matemàtiques, del primer i del tercer trimestre i es passen en aquesta matriu de dades general per tal de que els resultats i la seva evolució puguin ser analitzats. L'objectiu final és poder comparar les trajectòries tant de notes com de proves dels infants Enxaneta i dels que no ho són i veure si s'esdevenen possibles efectes del projecte en les trajectòries esperades. Per tal de tenir una base contextual per a l'anàlisi, es passa un qüestionari de context a tots els alumnes del grup diana i de control per obtenir una sèrie de variables d'estructura familiar (lloc de naixement i professió del pare i mare), variables escolars (ha repetit o no algun curs i amb qui fa els deures) i també variables com ara el volum de llibres que hi ha a casa o quin tipus d'activitats extraescolars fa. Per a l'anàlisi quantitatiu de la base de dades amb l'evolució comparativa de notes i de resultats a la prova competencial, comptem amb el suport de professorat d'econometria de la UVic.

Tal i com hem esmentat anteriorment, una altra de les dimensions que s'avalua és la millora emocional, relacional i de vincle que "l'efecte Enxaneta" pot produir. Això es fa tenint en compte als diferents actors que intervenen i que poden viure i detectar aquests canvis. Per fer-ho, es fan una sèrie de dinàmiques i es passen uns qüestionaris als agents implicats: infants, famílies, mentors/es i tutors/es per tal de que la seva perspectiva sigui recollida entorn a indicadors com ara els de millora d'actitud i esforç, comunicació, proximitat amb la família i amb l'escola, seguretat de l'infants a l'aula, motivació per anar a l'escola o millores en les relacions i vincles acadèmics i escolars.

En resum, tal i com s'ha exposat, l'avaluació d'Enxaneta és una avaluació rica i complexa que pretén donar resposta a les hipòtesis de millora que caldrà confirmar o mesurar una vegada passats els 2 cursos d'intervenció pilot (juny 2017). Més enllà d'aquest període, es planteja també poder fer un seguiment longitudinal dels alumnes Enxaneta passats aquests anys

d'intervenció. Només d'aquesta manera podrem veure si "l'Efecte Enxaneta" en els infants i en l'empoderament de les famílies és sostenible en el temps.

8) Municipis, alumnes, escoles

Com ja s'ha dit anteriorment, enguany hi ha un total de 15 escoles de 11 municipis d'Osona participant en la prova pilot:

Ajuntament	Escoles	Alumnes
Vic	La Sinia	16
	Salarich	16
	Sagrats Cors	16
Roda de Ter	Sol del Pont	16
	Emili Teixidó	8
Torelló	Fortià Solà	16
	Marta Mata	8
Sant Bartomeu Grau	Sant Bartomeu	8
Tona	Era de Dalt	8
Centelles	Idelfons Cerdà	8
Balenyà	Joan XXIII	8
Prats de Lluçanès	Lluçanès	8
Santa Maria de Corcó	El Cabrerès	8
Calldetenes	Sant Marc	8
Sant Quirze de Besora	Segimon Comas	8
		160